

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 493

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 30 maart 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Zorgboerderijen - Stagnatie

De Dag van de Zorg vindt dit jaar plaats op zondag 15 mei. Oorspronkelijk was dat zondag 20 maart, maar in november 2021 werd in het licht van de coronapandemie beslist om deze dag wat te verlaten, zodat de zorgorganisaties zich in deze periode volledig zouden kunnen focussen op de zorg en eventuele extra werkdruk door corona. De meeste mensen waren hiervan reeds op de hoogte, maar bij Boerenbond hebben ze de nota gemist. Op 10 maart kwam op hun website een artikel omtrent de Dag van de Zorg, volgens hen nog op 20 maart.

Het artikel mag dan wel enkele maanden te vroeg komen, het is en blijft erg interessant. Het gaat namelijk over de zorgboerderijen in Vlaanderen, waar onze boeren en boerinnen mensen, zowel jongeren als volwassenen, met een beperking een zinvolle dagbesteding geven door hen in te zetten in hun bedrijf. De verschillende positieve aspecten, voor zowel de boer als de zorggast, die dit met zich meebrengt, komen ook naar boven in het artikel. De zorggast leert onder andere nieuwe dingen, krijgt meer zelfvertrouwen en voelt zich gewaardeerd, terwijl een boer bijvoorbeeld hierdoor net bepaalde klusjes doet, die anders altijd vooruit geschoven worden. Voor zowel boer als zorggast is er ook een belangrijk sociaal aspect door in gezelschap te werken en af en toe ook eens gewoon een babbeltje met elkaar te kunnen slaan.

Zoals op de website ook beschreven staat helpt het Steunpunt Groene Zorg vzw boeren bij de opstart als zorgboerderij, alsook bij coaching en begeleiding later. Zo matchen ze dan eigenlijk aanvragen van zorggasten met zorgboerderijen, kijkend naar onder andere de dagen, doelgroep en activiteit die ze de zorgboerderij aanbiedt. Een hele belangrijke organisatie, die er dus voor zorgt dat de geïnteresseerde boeren waar nodig gesteund worden.

Jammer genoeg zien we wel dat het concept en dan vooral de bekendheid van de zorgboerderijen momenteel wat stagneert. Het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) maakte reeds in juli 2020 bekend dat het aantal actieve zorgboerderijen in Vlaanderen stagneerde. In het antwoord van de minister op mijn schriftelijke vraag nr. 57 van 20 oktober 2021 wordt duidelijk dat het aantal zorgboerderijen dat een subsidieaanvraag indiende tussen 2015 en 2019 met maar liefst 14% verminderd is. De cijfers voor 2020 zouden binnenkort ook beschikbaar moeten zijn. Hopelijk zien we daar terug een toename, maar aangezien de coronapandemie in 2020 uitbrak, lijkt dit weinig waarschijnlijk. Het is erg belangrijk om dit thema opnieuw wat meer bekendheid te geven, om zo eventuele nieuwe zorgboerderijen aan te kunnen spreken, en eventueel voorheen actieve zorgboeren weer te interesseren om nogmaals met een zorgboerderij aan de slag te gaan.

1. Hoe verklaart de minister de stagnatie van het aantal zorgboerderijen?
2. Erkent de minister de meerwaarde nog van de zorgboerderijen?
3. Op welke wijze zal de minister het opzet van de zorgboerderijen eventueel terug meer in the picture zetten, zowel bij boeren als het brede publiek?
4. Werden ter zake desgevallend al communicatiecampagnes gelanceerd of zal de minister die nog lanceren?
5. Welke andere steun wordt eventueel gepland?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 493 van 30 maart 2022

van **STEFAN SINTOBIN**

1. Er zijn verschillende factoren die kunnen verklaren waarom het aantal zorgboerderijen stagneert:
 - de subsidieregeling voor landbouwers die zorgvragers opvangen op hun bedrijf bestaat al sinds 2005. Deze subsidie is een compensatie voor de inkomensderving tijdens het opvangen van zorgvragers. De cijfers die meegegeven worden in het kader van de zorgboerderijen zijn gebaseerd op die landbouwers die hiervoor de beschikbare ondersteuning aanvragen en ontvangen.;
 - het totale aantal landbouwbedrijven in Vlaanderen daalt, wat zich ook weerspiegelt in het aantal zorgboerderijen;
 - de coronapandemie is een factor die er mee voor gezorgd heeft dat de voorbije jaren minder zorgboerderijen actief waren. Het was een drempel voor landbouwbedrijven die van plan waren om te starten met zorgboerderijactiviteiten;
 - de gemiddelde leeftijd van landbouwers stijgt. Twee derde van de actieve zorgboeren is ouder dan 45 jaar en 15% zelfs ouder dan 60 jaar.
2. Ik blijf heel sterk overtuigd van het concept zorgboerderijen. Het is bijzonder waardevol dat land- en tuinbouwers naast hun zorg voor dieren, gewassen en landschap ook een belangrijke maatschappelijke rol opnemen door kwetsbare mensen op te vangen op hun bedrijf. Wat zorgboerderijen aanbieden voor kwetsbare mensen, kan uiteenlopend zijn: mee actief zijn op het bedrijf, mee deel uitmaken van de familie tijdens de activiteiten, de dag-structuur, samen lunchen, bezig zijn tussen en met de levende materie, persoonlijke uitdagingen op maat, een andere omgeving die vaak nieuwe kansen geeft, De helende werking van zorgboerderijen is bekend en ook in heel wat andere landen bestaan dergelijke initiatieven. Naast de meerwaarde van zorgboerderijen voor de maatschappij, waardeer ik ook dat landbouwers zelf in verbinding gaan met hun omgeving. Zorgboerderijen linken landbouw met welzijn en ook met onderwijs.

Ik ondersteun deze bedrijven daarom ook graag via de subsidiemaatregel voor zorgboerderijen en budgeteer ook voldoende middelen om dit in de toekomst verder te blijven doen. In het voorjaar van 2021 is er geïnvesteerd in een volledig nieuwe e-loketapplicatie om het administratieve luik van de zorgboerderijsubsidie voor de landbouwers te vereenvoudigen.
3. Naar aanleiding van de publicatie van het jaarrapport met de statistieken van de zorgboerderijsubsidie wordt een persbericht opgemaakt. Ook dit jaar zal ik een persbericht laten opmaken zodra het jaarrapport met de cijfers van het activiteitenjaar 2020 beschikbaar is. Daarnaast zorgt het steunpunt Groene Zorg voor de nodige communicatie.
4. Zie vraag 3
5. Naast de subsidiemaatregel voor zorgboerderijen, voorzie ik ook in ondersteuning voor zorgboerderijen via twee andere subsidie-instrumenten:
 - via het Vlaams landbouwinvesteringsfonds voorzie ik in een subsidie van 30% voor investeringen om bedrijfsruimtes in te richten voor zorgvragers. Denk daarbij bv.

aan het bouwen en inrichten van een keuken, eetzaal en sanitair voor de opvang van zorgvragers;

- via de subsidiemaatregel naschoolse landbouwvorming ondersteun ik jaarlijks vormingsactiviteiten die zich enerzijds richten op landbouwers met interesse om een zorgboerderij op te starten, en anderzijds vormingsactiviteiten die aangeboden worden om bestaande zorgboeren te ondersteunen.